OMGANGSPROTOCOL 2026-2027

de spring plank
christelijke basisschool

VPCO Rhenen

Inhoudsopgave

1. Doel Pestprotocol basisschool De Springplank 5

1.1 Definities plagen en pesten 5

1.2 Rollen bij het pesten 5

1.3 Signalen pestgedrag 6

1.4 Gevolgen pestgedrag 6

2. Preventief pestbeleid 7

2.1 Het klimaat van de school 7

3. Indien er toch sprake is van pestgedrag 9

3.1 Vijf sporen aanpak: 9

3.1.1 De leerkracht (signaleren en aanpakken) 9

3.1.2 Hulp aan de pester 9

3.1.3 Hulp aan het gepeste kind 10

3.1.4 Hulp aan de zwijgende middengroep 10

3.1.5 Hulp aan de ouders 11

3.1.6 Stappenplan anti-pestprotocol 11

4. Evaluatie 13

5. Websites 13

Voorwoord

Pesten kan helaas op elke school voorkomen, ook bij ons op CBS de Springplank. Het is een mogelijkheid die wij onder ogen zien en op onze school ook serieus aanpakken.

Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door regels en afspraken over de omgang met elkaar zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met plezier naar school te gaan. In het Omgangsprotocol zoomen wij verder in op ongewenst gedrag en beschrijven we ook welke procedure de school doorloopt als er een pestgeval is in de school.

In dit protocol gaan we onder meer in op onze definitie van pesten, de signalen en gevolgen van pesten.

Ook komt onze preventieve aanpak en bijbehorende afspraken ter sprake. Het protocol bevat basisinformatie voor leerkrachten en beschrijft onze aanpak indien zich een pestsituatie voordoet. Wij maken gebruik van 'De vijfsporenaanpak bij pesten'. Hierbij bieden we hulp aan het gepeste kind, de pester, de zwijgende middengroep en aan de betreffende ouders. Ook beschrijven we de rol van de leerkracht.

Zo willen we als school bereiken wat ook in de zeven gewoonten van The Leader in Me terugkomt: creëer synergie-samen is beter.

Hoofdstuk 1 Algemene schoolgegevens

Adres school: CBS De Springplank

Groeneweg 60

3911 PG Rhenen

Telefoon: 0317-620144

E-mailadres: info@cbsdespringplank.nl

Website: www.cbsdespringplank.nl

Directeur: dhr. B. Hardeman (bhardeman@cbsdespringplank.nl)

MT/directieondersteuner: dhr. M. Uiterwijk (muiterwijk@cbsdespringplank.nl

De school behoort bij het VPCO (Vereniging Protestant Christelijk Onderwijs) te Rhenen. De Springplank is ook aangesloten bij een samenwerkingsverband; de federatie SOM, waarbij de scholen uit Rhenen en Amerongen nauw contact hebben op het gebied van verscheidene onderwijsaspecten, waaronder ICT.

Adres bestuur: VPCO Rhenen

p/a Ericalaan 30

3911 XN Rhenen

Adres federatie: Federatie S-O-M

Postbus 20

3958 ZT Amerongen

1. Doel omgangsprotocol basisschool De Springplank

Dit omgangsprotocol heeft als doel om alle kinderen zich bij ons op school veilig te laten voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan! Het is opgesteld om goed te kunnen reageren op situaties waarin een kind wordt gepest of pest. We doen dat door regels en afspraken zichtbaar te maken voor kinderen en volwassenen, zodat als er zich ongewenste situaties voordoen, zij elkaar kunnen aanspreken op deze regels en afspraken. Leerkrachten en ouders uit de MR onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol. Dit protocol sluit aan bij de Kanjerboeken en de Kanjertraining die wij op school inzetten.

1.1 Definities plagen en pesten

Pesten definities:

- Een definitie van pesten op school luidt als volgt: "Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat zijn zichzelf te verdedigen."
- De Kanjertraining omschrijft dat als volgt: Een kind wordt gepest, wanneer het herhaaldelijk last heeft van negatieve acties van een ander (fysiek, verbaal of psychologisch, direct of via internet of mobiel) die op hem of haar zijn gericht, en waarbij de macht ongelijk is verdeeld.

Plagen:

- Plagen is het op speelse wijze prikkelen van een ander door middel van verbale en fysieke grapjes. Ook kan het plagen wederzijds zijn.

1.2 Rollen bij het pesten

Uitleg van verschillende rollen bij pesten:

De Pester wil vaak aardig en stoer gevonden worden en denkt door te pesten dat iedereen hem/haar grappig vindt.
De Gepeste voelt zich verdrietig en alleen. Durft vaak niets terug te doen. Is bang nog meer gepest te worden.
De Meepester doet mee met pesten om erbij te horen. Hij/zij is bang om zelf gepest te worden.
De Helper is niet bang voor de pester en helpt de gepeste.
De Stiekemerd is bang om zelf gepest te worden en pest daarom stiekem mee.
De Stille vindt het pesten gemeen, maar durft niets te doen of te zeggen.
De Buitenstaander denkt dat er in de klas niet gepest wordt en het kan hem/haar ook niet schelen.

(Pestweb, 2013)

1.3 Signalen pestgedrag

Signalen voor een pestsituatie
De kinderen worden gestimuleerd naar de leerkracht of de contactpersoon toe te gaan als er sprake is van pesten (bij zichzelf of anderen). De leerkrachten zijn echter ook alert op signalen van pesten in de klas.

Signalen die erop kunnen wijzen dat een kind gepest wordt zijn:

- Vaak alleen of bij de leerkracht gaan staan in vrije situaties.
- Vaak alleen met jongere kinderen willen spelen.
- Niet buiten willen spelen op school.
- Vaak op het nippertje op school komen.
- Vaak spullen kwijt zijn op school.
- Overdreven aanpassen aan andere kinderen.
- Snel boos, prikkelbaar of verdrietig zijn.

Ook ouders kunnen signalen van pesten herkennen. Dit kunnen de volgende signalen zijn:

- Niet naar school willen of aangeven ziek te zijn.
- Niet buiten willen spelen.
- Bepaalde kleding niet aan willen naar school.
- Niet uitgenodigd worden op partijtjes of voor het spelen bij klasgenoten.

1.4 Gevolgen pestgedrag

Gevolgen als je wordt gepest...

- Je hebt het gevoel dat je alles fout doet.
- Je bent soms heel alleen en verdrietig.
- Het gaat misschien niet zo goed meer op school.
- Je bent bang om naar school te gaan.
- Je bent bang om nieuwe vrienden te maken.
- Je kunt niet goed meer slapen omdat je ligt te denken aan het pestgedrag.
- Je gaat geloven wat de pesters over je zeggen.

Gevolgen voor de rest van de klas:

- Er heerst een ongezellige sfeer in de klas.
- Sommige klasgenoten doen niet meer goed mee met de les, omdat ze het niet meer leuk vinden in de klas.
- Klasgenoten voelen zich rot. Ze vinden dat ze iets tegen het pesten moeten doen, maar durven niet omdat ze bang zijn om zelf gepest te worden.

2. Preventief pestbeleid

Met behulp van de Kanjerlessen doet de school aan preventie.

Kernpunten in de aanpak:

- De Kanjerafspraken.
- Denk goed over jezelf en de ander.
- Pieker niet in je uppie, maar deel je zorgen met de ander, in eerste instantie met je ouders.
- Denk oplossingsgericht.
- Geef op een nette manier je mening en doe je voordeel met kritiek die je krijgt.
- De school maakt onderscheid tussen onvermogen en onwil.
- Hulp in de vorm van een maatje/buddy/tutor (bemiddeling).
  Duidelijk schoolbeleid en handhaving ervan.

Is er sprake van onvermogen, dan mag deze leerling erop vertrouwen dat hiermee rekening wordt gehouden. De school draagt zorg voor passende hulp of begeleiding. Deze leerling heeft veel te leren in een moeizaam proces. De omgeving heeft daar begrip voor.

Is er sprake van onwil, dan krijgt deze leerling een grens gesteld, ook als dat samengaat met onvermogen. Bij onwil kan geen beroep meer worden gedaan op begrip vanuit de omgeving. Die rek is eruit. Het kan namelijk niet zo zijn dat de omgeving overal rekening mee moet houden, en dat het onwillige kind om wat voor reden dan ook "de eigen gang" mag gaan.

2.1 Het klimaat van de school

De Springplank vindt een goed pedagogisch klimaat zeer belangrijk. Dat uit zich in aandacht voor normen en waarden die we vanuit de identiteit van de school belangrijk vinden. Wij vinden de sfeer waarin een kind opgroeit van groot belang om zo een volwaardige volwassene te worden. Wij stellen daarom een vriendelijk en veilig klimaat, met orde en regelmaat, op prijs. Pas als het kind zich veilig voelt, kan het zich ontwikkelen. Juist regelmaat geeft het kind kansen. Daarom hanteren we binnen onze school de volgende afspraken in alle groepen en spreken die met de leerlingen door en af. Hierbij wordt rekening gehouden met de leeftijd van de leerlingen. De afspraken worden "vertaald " naar het niveau van de kinderen en krijgen een plaats in elke klas. We hopen zodoende dat er een preventieve werking vanuit gaat en spreken de kinderen, die zich niet aan de gemaakte afspraken houden, daarop aan.

Afspraken:

- Ik behandel anderen, zoals ik zelf behandeld wil worden.
- Ik doe vriendelijk en help waar ik kan
- Ik ben voorzichtig met spullen van mezelf en die van iemand anders.
- Wij spelen zoveel mogelijk met elkaar.

De Springplank heeft een schoollijn voor sociaal-emotionele ontwikkeling. Het hele team is opgeleid tot Kanjerspecialist en alle groepen werken volgens de principes van de Kanjertraining; vertrouwen, respect, veiligheid en rust. Dit leidt tot eenzelfde pedagogische huisstijl door alle personeelsleden. Alle groepen werken actief aan de Kanjertraining en er wordt 1 tot 2 x per jaar een sociale veiligheidslijst afgenomen. Door middel van het structureel toepassen van de principes van de Kanjertraining, probeert De Springplank de veiligheidsbeleving nog hoger te maken. De Kanjertraining heeft een heldere aanpak die zeer goed aansluit bij de doelstellingen van het onderwijs en de belevingswereld van de leerling.

Belangrijke kanjerthema's die aan bod komen:

- Daders en slachtoffers.
- Straatcultuur en cultuur van wederzijds respect.
- Zelfbeheersing.
- Respectvol gedrag.
- "Nee" durven zeggen tegen vrienden.
- Bewust besluiten niet mee te doen aan narigheid.
- Inhoud geven aan de vijf kanjerregels; we vertrouwen elkaar, we helpen elkaar, we lachen elkaar niet uit, je speelt niet de baas en je doet niet zielig.
- Ouders worden actief betrokken en daarmee de culturele achtergrond van het kind.

3. Indien er toch sprake is van pestgedrag?

3.1 Vijf sporen aanpak:

We gaan uit van de aanbevelingen uit de vijfsporenaanpak. Deze is ontwikkeld door de landelijke organisaties voor ouders in het onderwijs. Wil je pesten effectief bestrijden dan zul je de volgende vijf groepen moeten meenemen.

3.1.1 De leerkracht (signaleren en aanpakken)

Groepsniveau: Leerkrachten hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Zij zijn de eerstverantwoordelijken voor de aanpak van het pesten. Het is belangrijk dat zij pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden.

De leerkracht biedt altijd hulp aan het gepeste kind en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de kindercoach, ouders en/of externe deskundigen (CJG, Samenwerkingsverband PO).

De leraren worden ondersteund door het interne zorgteam die, als het nodig is, ook buiten de klas met individuele kinderen of met groepjes kinderen aan de slag gaat.

De ouders
In deze fase zal de leerkracht of het interne zorgteam, afhankelijk van de ernst van de zorg, de ouders op de hoogte stellen. Er kan ook gesprek georganiseerd worden, waarbij met betrokken ouders gesproken wordt over een oplossing. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. (Zie ook stappenplan bij 3.1.6.)

3.1.2 Hulp aan de pester

Algemeen: Er wordt uiteraard met de pester gesproken. Dit kan een probleemoplossend gesprek zijn (op zoek naar de oorzaak) om vervolgens het inlevingsvermogen te vergroten voor wat zijn/haar gedrag doet met de gepeste, gekoppeld aan afspraken met evaluatiemomenten. Het advies is om de pester even de gelegenheid te bieden om zijn leven te beteren, alvorens zijn ouders bij zijn wangedrag te betrekken. Natuurlijk is dit wel afhankelijk van de ernst van het pestgedrag.

Begeleiding van de pester

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling buitengesloten voelen)
- Laten zien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen als kind zich aan de regels houdt
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de „stop-eerst-nadenken-houding"
- Een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen.
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; kindercoach, Jeugdgezondheidszorg; huisarts;
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn
- Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aangaan
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas of in de buurt

3.1.3 Hulp aan het gepeste kind

Uiteraard moet ook hulp aan het slachtoffer worden geboden. Kinderen die voortdurend worden gepest, kunnen op verschillende manieren reageren. De meeste kinderen worden passief en zitten er duidelijk mee. Een enkel gepest kind gaat zelf uitdagen. Beide vormen van gedrag zijn 'aangeleerd', in de zin van 'reacties op uitstoting'. Dit gedrag kan ook weer afgeleerd worden. In dit geval zijn bijvoorbeeld sociale vaardigheidstraining, op zelfverdediging, kanjertraining goede interventies.

- Begeleiding van de gepeste leerling
- Medeleven tonen, luisteren en vragen hoe en door wie er wordt gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling doen laten inzien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen
- Het gepeste kind helpen inzien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil
- Sterke kanten van de leerling benadrukken
- Belonen als de leerling zich anders/beter opstelt
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).

3.1.4 Hulp aan de zwijgende middengroep

Om de zwijgende middengroep tot bondgenoot in de strijd tegen het pesten te maken zijn de volgende acties mogelijk:

- Pesten aan de orde stellen in de klas, bijvoorbeeld door aandacht voor dit pestprotocol en het onderwerp regelmatig terug te laten komen. Telkens in andere bewoordingen en ook gebruikmakend van verschillende werkvormen.
- Als een leerkracht met de klas spreekt over pesten, is het raadzaam geen pestsituatie in de klas als uitgangspunt te nemen, maar het onderwerp daar bovenuit te tillen. Gebeurt dit niet dan kan de klas het probleem ontkennen, bagatelliseren, het slachtoffer de schuld geven of zeggen dat het maar een grapje is. Of de pester gaat het slachtoffer voor zijn klikken bestraffen.
- Via rollenspel het buitengesloten zijn aan den lijve ondervinden.

3.1.5 Hulp aan de ouders

De Kanjertraining geeft ons de volgende adviezen:

Ouders van gepest kind:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
- Door positieve stimulering kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt
- Ga als ouders je kind niet overbeschermen door het ineens naar school te gaan brengen of „ik zal het de pester wel eens gaan vertellen". Hiermee plaats je het kind in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Ouders van pester:

- Neem het probleem van uw kind serieus
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans een pester te worden
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- Besteed extra aandacht aan uw kind
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag
- Geef zelf het goede voorbeeld
- Leer uw kind voor anderen op te komen
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen

3.1.6 Stappenplan anti-pestprotocol

Iedere melding van pestgedrag dient serieus genomen te worden en te worden geverifieerd.

Op het moment dat een leerling, een ouder of een collega melding maakt van pestgedrag worden de volgende stappen ondernomen. Deze stappen zijn erop gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen.

Stap 1

De leerkracht heeft een afzonderlijk gesprek met de leerling die pest (de pester) en de leerling die gepest wordt (de gepeste). Aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden wordt een analyse gemaakt en de ernst van de situatie ingeschat. Indien wenselijk kan de leerkracht de KC-er en de pestcoördinator op de hoogte stellen. Het team wordt op de hoogte gesteld van het pestgedrag i.v.m. toezicht op het plein e.d.

Stap 2

De leerkracht heeft een gezamenlijk gesprek met de pester en de gepeste. Het probleem wordt duidelijk en helder geformuleerd. In overleg met beide partijen worden concrete afspraken gemaakt om pestgedrag tegen te gaan/ te stoppen. Als er meerdere kinderen uit de groep betrokken zijn bij het pestgedrag zal de leerkracht klassikaal aandacht schenken aan het probleem, waarbij gebruikgemaakt kan worden van beschikbare methoden. Er zal benadrukt worden dat alle kinderen zich veilig moeten voelen op school. Hierin wordt ook meegenomen dat de zwijgende meerderheid ook plichten heeft ten aanzien van pesten. Het melden van pesten is geen klikken. Angst om zaken te melden zal moeten worden weggenomen. Binnen één week vindt de eerste evaluatie plaats. De leerkracht zal nauwkeurig observeren.

Stap 3

In geval dat ouders melding hebben gemaakt van pestgedrag wordt de aanpak teruggekoppeld naar de ouders. Er worden mededelingen gedaan m.b.t. de afspraken. Met de ouders wordt afgesproken dat er na de eerste evaluatie weer contact opgenomen zal worden. Deze stap zal ook worden genomen als de leerkracht de situatie als 'ernstig' inschat, zonder dat ouders melding hebben gemaakt.

Stap 4

Gesprek met pester en gepeste (de leerkracht kan zelf inschatten wat het beste is: gezamenlijk of afzonderlijk). Is het gelukt om de afspraken na te komen? Zo ja: dan de afspraken handhaven/bijstellen en een volgend gesprek over twee weken. Zo niet: analyse opstellen, waardoor het mis is gegaan. De leerkracht overlegt met de pestcoördinator of er een externe instantie bij betrokken moet worden. Er wordt een handelingsplan opgesteld voor de komende twee weken. Dit wordt met de ouders gecommuniceerd.

Stap 5

Na twee weken is er opnieuw een gesprek tussen leerkrachten en leerlingen. Verslag wordt uitgebracht aan het zorgteam. Zijn de effecten positief: dan langzamerhand afbouwen. Zo niet: nieuw handelingsplan opstellen, waarbij eventueel ook externe deskundigheid, CJG, of het Samenwerkingsverband PO ingeschakeld kan worden.

Opmerkingen:

a) Alle concrete acties en afspraken worden door de leerkracht vastgelegd in Parnassys bij leerlingennotities.

b) Acties en afspraken dienen erop gericht te zijn het pesten onmiddellijk te stoppen en het gedrag te veranderen.

Eventueel kan er besloten worden om een stap 6 te ondernemen:

Stap 6

Gesprek met alle ouders uit de groep over het pestprobleem in de groep. Dit geldt met name als er sprake is van een grote zwijgende groep onder de klasgenoten die niet op het pestgedrag reageert of durft te reageren. Dit

gesprek wordt geleid door een directielid of het interne zorgteam. De leerkracht(en) van de groep zijn hierbij aanwezig.

Doel: informatieverstrekking en wat ouders kunnen doen om het gedrag te beïnvloeden.

Stap 7

Er is geen vooruitgang zichtbaar. De leerkracht en het zorgteam melden dit bij de directie. Waarna overleg volgt of de leerling nog in de klas kan blijven of het protocol grensoverschrijdend gedrag van toepassing is.

4. Evaluatie

Dit pestprotocol wordt om de vier jaar geëvalueerd.

5. Websites

Meer informatie over het tegengaan van pesten is te vinden op:

www.pestweb.nl

www.primamethode.nl

www.kanjertraining .nl

Ondertekening door directie

Datum: 30 - 9 - 2026

Ondertekening namens de MR

Datum 16 - 10 - 2026